

Informacja na temat finansowania systemu świadczeń dla studentów i doktorantów

I. Podstawowe regulacje dotyczące funkcjonowania systemu świadczeń.

- ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.) – dalej: „ustawa PSWiN”,
- ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. – *Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.) – dalej: „ustawa wprowadzająca”,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 września 2018 r. *w sprawie sposobu podziału dla uczelni środków finansowych na świadczenia dla studentów oraz na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej* (Dz. U. z 2021 r. poz. 384) – dalej: „rozporządzenie”,
- regulamin świadczeń dla studentów określony przez rektora w porozumieniu z samorządem studenckim na podstawie art. 95 ust. 2 *ustawy PSWiN*.

II. Przyznawanie uczelniom i instytutom dotacji na świadczenia dla studentów i doktorantów.

Zgodnie z art. 86 ust. 1 pkt 1–4 *ustawy PSWiN* studenci mają prawo do świadczeń w formie stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora i zapomogi.

Stosownie do art. 281 ust. 1 *ustawy wprowadzającej* prawo do wymienionych świadczeń przysługuje także doktorantom, którzy rozpoczęli studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2019/2020 – do czasu wygaszenia tych studiów z końcem 2023 r.

Środki finansowe przeznaczone na wymienione świadczenia planowane są w każdym roku w ustawie budżetowej.

Na podstawie art. 366 ust. 1 pkt 1–4 *ustawy PSWiN* uczelnie publiczne i niepubliczne otrzymują z budżetu państwa środki na świadczenia dla studentów w formie dotacji podmiotowej. W ramach tych środków uwzględnia się środki przeznaczone na świadczenia dla doktorantów – zgodnie z art. 238 ust. 12 *ustawy wprowadzającej*. Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk oraz instytuty badawcze prowadzące studia doktoranckie otrzymują środki finansowe na świadczenia dla doktorantów na podstawie art. 238 ust. 3 *ustawy wprowadzającej*.

Dotacja na świadczenia dla studentów i doktorantów przyznawana jest uczelniom i instytutom w każdym roku kalendarzowym (budżetowym) odrębnie. Wysokość dotacji dla poszczególnych uczelni i instytutów na dany rok ustalana jest na zasadach jednakowych dla wszystkich podmiotów na podstawie algorytmu określonego w *rozporządzeniu* z uwzględnieniem następujących danych:

- 1) liczby studentów i doktorantów,
- 2) liczby studentów i doktorantów otrzymujących stypendium socjalne,
- 3) liczby studentów i doktorantów będących osobami niepełnosprawnymi,
- 4) wysokości miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie studenta/doktoranta uprawniającej do ubiegania się o stypendium socjalne (tj. progu dochodu obowiązującego w uczelni i instytucji).

Powyższe dane przekazywane są przez uczelnie i instytuty **według stanu na dzień 31 grudnia** roku poprzedzającego rok przyznania dotacji. W przypadku danych na temat liczby studentów i doktorantów wymienionych w pkt 1–3 uwzględnia się dane przekazane przez podmioty w Systemie POL-on na formularzach GUS – S-10, S-11 i S-12. Informację o wysokości dochodu wskazanej w pkt

4 uczelnie i instytuty przekazują do Ministerstwa Edukacji i Nauki do 15 stycznia roku przyznania dotacji.

Nieprzekazanie powyższych danych przez uczelnię lub instytut uniemożliwia naliczenie dotacji na dany rok.

Dotacja ustalona dla uczelni i instytutu na podstawie algorytmu określonego w *rozporządzeniu* może podlegać korektom w zależności od wysokości niewykorzystanych przez dany podmiot środków dotacji z roku poprzedniego:

- 1) **Na podstawie art. 416 ust. 1 ustawy PSWiN** w przypadku gdy niewykorzystane przez uczelnię środki dotacji na koniec poprzedniego roku są równe albo przewyższają kwotę dotacji ustalonej na podstawie algorytmu:
 - **nie przyznaje się uczelni dotacji,**
 - **uczelnia zwraca niewykorzystane środki dotacji** w kwocie stanowiącej różnicę między stanem środków na koniec poprzedniego roku a wysokością dotacji ustalonej na podstawie algorytmu na dany rok.

Do zwrotu środków stosuje się przepisy ustawy *o finansach publicznych* dotyczące zwrotu dotacji niewykorzystanej do końca roku budżetowego, z tym że dotacja podlega zwrotowi **w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia przez Ministra komunikatu o wysokości dotacji podlegającej zwrotowi.**

Środki należy zwrócić na rachunek bankowy Ministerstwa Edukacji i Nauki nr 50 1010 1010 0032 5822 3100 0000 (z opisem na przelewie: zwrot dotacji na świadczenia dla studentów i doktorantów). Od środków dotacji zwróconych po terminie (7 dni od dnia ogłoszenia komunikatu) nalicza się odsetki w wysokości ustalonej jak dla zaległości podatkowych począwszy od dnia następującego po dniu, w którym upłynął termin zwrotu, do dnia zapłaty (włącznie).

- 2) **Na podstawie art. 416 ust. 3 ustawy PSWiN** w przypadku gdy kwota dotacji ustalonej na podstawie algorytmu na dany rok jest większa od stanu funduszu stypendialnego, w części pochodzącej z dotacji na koniec roku poprzedniego, przekraczającego 30% kwoty dotacji z roku poprzedniego, **dotację ustaloną na podstawie algorytmu zmniejsza się** o kwotę stanowiącą różnicę między stanem tego funduszu na koniec roku poprzedniego, w części pochodzącej z dotacji, a kwotą stanowiącą 30% kwoty dotacji z roku poprzedniego.

W tym przypadku zmniejszeniu podlega wysokość dotacji ustalonej na dany rok na podstawie algorytmu, ale **nie występuje obowiązek zwrotu niewykorzystanych środków dotacji** z roku poprzedniego.

Stan środków funduszu stypendialnego pochodzących z dotacji na koniec roku ustalany jest na podstawie sald na dzień 31 grudnia na rachunku bankowym funduszu stypendialnego prowadzonym dla uczelni i instytutów przez Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) dla środków dotacji.

Zgodnie z art. 416 ust. 4 *ustawy PSWiN* nie przyznaje się dotacji na świadczenia dla studentów i doktorantów uczelni, która jest zobowiązana na podstawie tytułu wykonawczego do zwrotu dotacji do budżetu państwa.

Regulacje dotyczące przyznawania, przekazywania i wykorzystywania dotacji stosuje się także do instytutów na podstawie art. 238 ust. 3 i 4 *ustawy wprowadzającej*.

Wysokość przyznanych dotacji oraz dotacji podlegających zwrotowi do budżetu państwa na podstawie art. 416 ust. 1 *ustawy PSWiN* ogłaszana jest przez Ministra w BIP na stronie podmiotowej Ministerstwa Edukacji i Nauki.

Na podstawie art. 368 ust. 8 *ustawy PSWiN w uzasadnionych przypadkach* Minister może na wniosek rektora Uczelni zwiększyć przyznaną dotację uwzględniając potrzeby związane m.in. ze wzrostem liczby studentów uprawnionych do świadczeń. Wniosek rozpatrywany jest w postępowaniu administracyjnym, a rozstrzygnięcie następuje w formie decyzji administracyjnej. Przy ocenie zasadności zwiększenia dotacji analizowane jest funkcjonowanie systemu świadczeń dla studentów i doktorantów we wnioskującym podmiocie. W związku z powyższym, wraz ze szczegółowym uzasadnieniem zapotrzebowania na dodatkowe środki konieczne jest przekazanie niezbędnych danych i informacji dotyczących, m.in. aktualnego stanu środków funduszu stypendialnego na rachunkach w BGK (do obsługi dotacji oraz innych przychodów), zrealizowanych oraz prognozowanych do końca roku kalendarzowego wydatków funduszu stypendialnego w ujęciu miesięcznym, z podziałem na poszczególne świadczenia. Informacje na temat wydatków należy przedstawić w formie tabelarycznej według poniższego schematu:

2023 r.	stypendium socjalne		stypendium dla osób niepełnosprawnych		stypendium rektora		zapomoga	
	liczba studentów	łącznie kwota w zł	liczba studentów	łącznie kwota w zł	liczba studentów	łącznie kwota w zł	liczba studentów	łącznie kwota w zł
styczeń								
luty								
.....								
Razem								

Wniosek o zwiększenie dotacji składa rektor uczelni lub dyrektor instytutu, a zatem w przypadku składania wniosku w formie elektronicznej niezbędne jest podpisanie wniosku przez ten organ kwalifikowanym podpisem elektronicznym i przesłanie na elektroniczną skrzynkę podawczą MEiN (przez ePUAP). Rektor uczelni lub dyrektor instytutu może złożyć wniosek przez pełnomocnika, wówczas osoba umocowana podpisuje wniosek kwalifikowanym podpisem elektronicznym oraz dołącza odpowiednie pełnomocnictwo, podpisane przez rektora kwalifikowanym podpisem elektronicznym. W przypadku pełnomocnictwa udzielonego w formie papierowej konieczne jest przesłanie oryginału na adres Ministerstwa Edukacji i Nauki (nie jest wystarczające przesłanie przez ePUAP skanu pełnomocnictwa) – art. 32 i 33 *Kodeksu postępowania administracyjnego*.

III. Przekazywanie uczelniom i instytutom przyznanej dotacji.

Do czasu przyznania dotacji na świadczenia na dany rok środki na wypłatę świadczeń dla studentów i doktorantów przekazywane są uczelniom i instytutom zaliczkowo w transzach miesięcznych – zgodnie z art. 417 pkt 2 *ustawy PSWiN*. Wysokość miesięcznej transzy jest ustalana, co do zasady, jako 1/10 dotacji z roku poprzedniego. Zaliczkowych transz dotacji nie otrzymują uczelnie i instytuty, które mają wysoki stan niewykorzystanych środków dotacji z roku poprzedniego, pozwalający na wypłatę świadczeń w pierwszych miesiącach roku.

Po przyznaniu uczelni i instytutowi dotacji na dany rok środki, co do zasady, są przekazywane w poszczególnych miesiącach (z wyłączeniem miesięcy wakacyjnych) do poziomu stanowiącego określony procent przyznanej dotacji, z uwzględnieniem środków przekazanych zaliczkowo w poprzednich miesiącach, tj.:

- w kwietniu – do 40% dotacji (następuje wyrównanie względem przekazanych transz),
- w maju – do 50% dotacji,
- w czerwcu – do 70% dotacji (transza w podwójnej wysokości na czerwiec i lipiec),
- w październiku – do 80% dotacji,

- w listopadzie – do 90% dotacji,
- w grudniu – 100% dotacji.

W związku z powyższym uczelnie i instytuty, które w ramach zaliczkowych transz dotacji (przekazywanych na podstawie dotacji z roku poprzedniego) otrzymały większe środki niż zaplanowane do przekazania w danym miesiącu zgodnie z powyższym harmonogramem, nie otrzymają transzy dotacji na dany miesiąc. W tym przypadku wypłaty świadczeń dla studentów i doktorantów należy realizować ze środków funduszu stypendialnego będących w dyspozycji uczelni i instytutu.

Środki dotacji przekazywane są na rachunek bankowy funduszu stypendialnego prowadzony dla uczelni i instytutu przez BGK do obsługi środków z dotacji – na podstawie art. 419 ust. 1 *ustawy PSWiN*.

Rachunki bankowe funduszu stypendialnego prowadzone obligatoryjnie w BGK służą wyłącznie do obsługi środków funduszu stypendialnego, o którym mowa w art. 412 ustawy, w szczególności:

- rachunek bankowy *Fundusz stypendialny – środki z dotacji* – wyłącznie do obsługi finansowej środków dotacji na świadczenia dla studentów i doktorantów,
- rachunek bankowy *Fundusz stypendialny – środki z innych źródeł* – wyłącznie do obsługi środków pochodzących z innych źródeł funduszu stypendialnego, tj. wszystkich środków funduszu niebędących dotacją, np. zwiększeń funduszu ze środków własnych uczelni, ze środków subwencji w przypadku uczelni publicznych, odsetek od dotacji podlegających zwrotowi do funduszu, środków przekazanych przez Ministerstwo na stypendia ministra za znaczące osiągnięcia dla studentów oraz dla wybitnych młodych naukowców.

Niedopuszczalne jest prowadzenie za pośrednictwem ww. rachunków obsługi bankowej środków finansowych niebędących środkami funduszu stypendialnego (tj. nieujętych w księgach rachunkowych na kontach funduszu stypendialnego), np. obsługi bankowej opłat za studia, środków przeznaczonych na działalność uczelni itp.

Koszty obsługi bankowej w zakresie bieżącego utrzymania rachunku oraz dokonywanych płatności są pokrywane bezpośrednio przez ministra ze środków finansowych na świadczenia (tj. w zakresie kosztów otwarcia i prowadzenia rachunku, dokonywania przelewów za pośrednictwem systemu ELIXIR oraz wpłat i wypłat gotówkowych, korzystania z usługi bankowości elektronicznej). Pozostałe koszty obsługi bankowej pokrywane są przez uczelnię lub instytut. W uczelniach niepublicznych poniesione koszty obsługi bankowej stanowiące koszty realizacji zadań związanych z przyznawaniem i wypłacaniem świadczeń mogą być pokrywane z dotacji na świadczenia w ramach limitu nieprzekraczającego w danym roku budżetowym 0,2% dotacji przyznanej na dany rok, określonego w art. 413 *ustawy PSWiN*.

IV. Wykorzystanie dotacji na świadczenia dla studentów i doktorantów.

Dotacja na świadczenia dla studentów i doktorantów **przeznaczona jest na wypłatę stypendium socjalnego, stypendium rektora, stypendium dla osób niepełnosprawnych i zapomogi.**

W przypadku uczelni niepublicznych dotacja może być przeznaczona na pokrywanie kosztów realizacji zadań związanych z przyznawaniem i wypłacaniem tych świadczeń do wysokości nieprzekraczającej w danym roku budżetowym 0,2% dotacji przyznanej na świadczenia. Poniesione (faktycznie) przez uczelnię niepubliczną koszty realizacji tych zadań powinny być pokryte ze środków dotacji znajdujących się na rachunku bankowym w BGK w tym samym roku, w którym te koszty powstały. Dla dokonania płatności z rachunku *Fundusz stypendialny – środki z dotacji* na pokrycie ww. kosztów uczelnia zobowiązana jest stosować tytuł płatności: „koszt obsługi funduszu”.

Koszty obsługi systemu świadczeń w uczelniach publicznych są pokrywane w całości ze środków uczelni, w tym z subwencji z budżetu państwa przeznaczonej na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego uczelni.

Podziału przyznanej uczelni dotacji na świadczenia dokonuje rektor w porozumieniu z samorządem studenckim (w nowo utworzonej uczelni – rektor na okres roku).

Zgodnie z art. 414 ust. 3 *ustawy PSWiN* dotacja ze środków finansowych przeznaczonych na świadczenia dla studentów **wydatkowana w danym roku na stypendia rektora stanowi nie więcej niż 60% środków wydatkowanych łącznie w danym roku na stypendia rektora, stypendia socjalne i zapomogi**. Do powyższej proporcji nie wlicza się stypendiów dla osób niepełnosprawnych. Kwota przeznaczona na stypendia rektora, zgodnie z ww. przepisem nie może zatem przekraczać 60% sumy środków wydatkowanych na stypendia rektora, stypendia socjalne oraz zapomogi, a nie 60% kwoty dotacji (przepis nie dotyczy także świadczeń dla doktorantów). Środki funduszu stypendialnego wydatkowane z naruszeniem powyższego przepisu **podlegają zwrotowi do funduszu** ze środków finansowych uczelni innych niż pochodzące z subwencji lub dotacji z budżetu państwa (art. 412 ust. 3 *ustawy PSWiN*).

Zgodnie z art. 241 ust. 4 *ustawy wprowadzającej* limit wydatkowanych przez uczelnię w danym roku **środków dotacji na świadczenia dla doktorantów**, którzy rozpoczęli studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2019/2020 **nie może przekroczyć 6% przyznanej uczelni dotacji na świadczenia dla studentów i doktorantów na dany rok** (przepis nie dotyczy instytutów). Przepis ten dotyczy rozdysponowania przyznanej uczelni dotacji, a zatem ustawowy limit nie ma zastosowania do wydatkowania środków funduszu stypendialnego pochodzących z innych przychodów.

Sposób wypłacania stypendiów i zapomóg określa regulamin świadczeń dla studentów. Podstawową formą wypłaty jest przekazanie świadczenia z rachunku funduszu stypendialnego w BGK na rachunek bankowy wskazany przez studenta. Każdy bank i spółdzielcza kasa oszczędnościowo-rozliczeniowa mają obowiązek udostępniania usługi podstawowego rachunku płatniczego, który zapewnia darmowy dostęp do standardowych usług bankowych dla klienta indywidualnego tj. realizacji przelewów, wypłaty gotówki czy płatności kartą. Podstawowy rachunek płatniczy jest także dostępny dla cudzoziemców. W związku z powyższym konieczność ponoszenia opłat za usługi bankowe nie stanowi obecnie bariery w dostępie do tych usług.

W przypadkach szczególnych, gdy nie jest możliwe wypłacenie studentowi świadczenia w ten sposób lub np. wypłata wiąże się z koniecznością ponoszenia przez uczelnię wysokich kosztów przelewów na rachunki zagraniczne studentów (koszty te nie są pokrywane przez MEiN w ramach standardowej obsługi) świadczenie może być wypłacane przez studenta w gotówce bezpośrednio w placówkach banku w ramach Zastępczej Obsługi Kasowej BGK (koszty wypłat gotówkowych są pokrywane przez MEiN w ramach standardowej obsługi). Szczegółowych informacji na temat tej usługi udziela opiekun danej uczelni i instytutu w BGK.

V. Fundusz stypendialny.

Sposób gospodarowania środkami dotacji na świadczenia dla studentów i doktorantów określa *ustawa PSWiN* oraz *ustawa o finansach publicznych*.

Przyznana uczelni dotacja zwiększa fundusz stypendialny tworzony przez uczelnie na podstawie art. 409 ust. 1 pkt 1 *ustawy PSWiN*. Fundusz zasilają także inne przychody, w tym zwiększenia ze środków subwencji dokonywane przez uczelnie publiczne przez odpis w ciężar kosztów działalności podstawowej. Niewykorzystane w danym roku budżetowym środki funduszu stypendialnego pozostają w funduszu na rok następny (z zastrzeżeniem określonego w art. 416 ust. 1 *ustawy PSWiN* mechanizmu korekty wysokości dotacji ustalonej na podstawie algorytmu). Środki funduszu wydatkowane niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem art. 91 ust. 3 lub art. 414 ust. 3

ustawy PSWiN podlegają zwrotowi do funduszu ze środków finansowych uczelni innych niż pochodzące z subwencji lub dotacji z budżetu państwa (art. 412 ust. 3 *ustawy PSWiN*). W przypadku niezgodnego z przeznaczeniem wykorzystania dotacji zwrot środków następuje z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, począwszy od dnia przekazania z budżetu państwa dotacji wydatkowanych niezgodnie z przeznaczeniem – stosownie do art. 169 ust. 1 pkt 1 i ust. 5 pkt 1 *ustawy o finansach publicznych*.

Podstawę prawną funkcjonowania funduszu stypendialnego w instytutach stanowi art. 242 *ustawy wprowadzającej*.

Fundusz stypendialny jest wyłącznie źródłem finansowania świadczeń dla studentów i doktorantów, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1-4 (stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora, zapomogi), w art. 359 (stypendium ministra za znaczące osiągnięcia dla studentów) oraz w art. 360 *ustawy* (stypendium ministra dla wybitnych młodych naukowców). Niedopuszczalne jest finansowanie z tego funduszu innych zadań.

VI. Sprawozdanie z wykorzystania funduszu stypendialnego.

Uczelnie i instytuty otrzymujące dotację na świadczenia składają w Systemie POL-on sprawozdanie z wykorzystania środków dotacji za dany rok **w terminie do dnia 31 marca** następnego roku (art. 350 ust. 1 pkt 3 *ustawy PSWiN* oraz art. 238 ust. 4 *ustawy wprowadzającej*). W tym celu w Systemie POL-on udostępnia się odpowiednie formularze.

Minister sprawuje nadzór nad wydatkowaniem dotacji na świadczenia dla studentów i doktorantów przez uczelnie i instytuty (art. 426 *ustawy PSWiN*). Prawidłowość wykorzystania środków funduszu stypendialnego podlega analizie przede wszystkim na podstawie złożonego w Systemie POL-on sprawozdania oraz raportów o stanie środków na rachunkach bankowych funduszy stypendialnych uczelni i instytutów otrzymywanych z BGK na podstawie art. 419 ust. 4 *ustawy PSWiN*.

W sprawozdaniu z wykorzystania środków z funduszu stypendialnego począwszy od 2019 r. wykazuje się **stan środków** funduszu na początek okresu sprawozdawczego, zmiany funduszu stypendialnego (zmniejszenia i zwiększenia) oraz **stan środków** funduszu stypendialnego na koniec danego okresu sprawozdawczego, który powinien być zgodny ze stanem środków wykazany na rachunku bankowym w BGK na koniec danego okresu sprawozdawczego (stany środków funduszu stypendialnego ujmuje się zatem w ww. sprawozdaniu kasowo a nie memoriałowo). Oznacza to, że należy wykazać stany środków funduszu stypendialnego oraz wpływy i wydatki tego funduszu dotyczące danego roku kalendarzowego, odzwierciedlające operacje na rachunkach bankowych w BGK dotyczące tego funduszu. Stan środków funduszu stypendialnego na koniec danego roku wykazany w ww. sprawozdaniu powinien być zgodny ze stanem środków finansowych znajdujących się na rachunku bankowym w BGK. Wszelkie rozbieżności wymagają wyjaśnień ze strony uczelni i instytutu.

W przypadku konieczności dokonania korekty złożonego w Systemie POL-on sprawozdania należy skontaktować się z Ministerstwem Edukacji i Nauki w celu odesłania sprawozdania do korekty.

VIII. Zakończenie realizacji zadań związanych z przyznawaniem i wypłacaniem świadczeń dla studentów i doktorantów.

W przypadku postawienia uczelni w stan likwidacji środki dotacji na świadczenia dla studentów i doktorantów przekazywane są uczelni w niezbędnym zakresie (art. 36 ust. 9 pkt 6 i art. 45 ust. 4 pkt 6 *ustawy PSWiN*).

Zaprzestanie kształcenia studentów lub doktorantów skutkuje obowiązkiem końcowego rozliczenia środków funduszu stypendialnego oraz zwrotu do budżetu państwa niewykorzystanych do końca roku budżetowego środków dotacji. Środki te podlegają zwrotowi do dnia 31 stycznia następnego

roku – na podstawie art. 168 ust. 1 ustawy *o finansach publicznych*. W przypadku niezwrócenia niewykorzystanej dotacji w tym terminie powstaje obowiązek naliczenia odsetek w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, począwszy od dnia następującego po dniu, w którym upłynął termin zwrotu. W tej sytuacji Minister wydaje – na podstawie art. 168 ust. 1, ust. 3 i art. 169 ust. 6 ustawy *o finansach publicznych* – decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki, będącą podstawą dochodzenia należności w trybie egzekucji administracyjnej.

W przypadku instytutów fundusz stypendialny likwiduje się najpóźniej z dniem 31 grudnia 2023 r. wraz z upływem ustawowego terminu wygaszenia studiów doktoranckich (art. 242 ust. 3 ustawy wprowadzającej).

W przypadku zakończenia realizacji zadań związanych z przyznawaniem i wypłacaniem świadczeń dla studentów lub doktorantów lub wystąpienia innych zmian organizacyjnych mających wpływ na finansowanie świadczeń dla studentów i doktorantów należy niezwłocznie poinformować o tym Ministerstwo.

Na stronie internetowej Ministerstwa w zakładce *Co robimy > Szkolnictwo wyższe i nauka > Szkolnictwo wyższe > Studenci* zamieszczone są szczegółowe informacje na temat funkcjonowania systemu świadczeń dla studentów i doktorantów.

IX. Zmiany prawne w zakresie systemu świadczeń dla studentów i doktorantów w 2023 r.

Z dniem 1 stycznia 2023 r. wszedł w życie art. 20 ustawy z dnia 16 listopada 2022 r. *o systemie teleinformatycznym do obsługi niektórych umów* (poz. 2754), na podstawie którego rektorzy uczelni mogą podwyższyć próg dochodu do stypendium socjalnego do kwoty 1294,4 zł netto miesięcznie na osobę w rodzinie studenta.

Decyzję o podwyższeniu progu dochodu podejmuje rektor uczelni w porozumieniu z samorządem studenckim. Stypendium socjalne przyznane studentowi na rok akademicki 2022/2023 na podstawie podwyższonego progu dochodu może być wypłacane od 1 stycznia 2023 r. Szczegółowe kwestie dotyczące organizacji procesu przyznawania stypendiów socjalnych na podstawie zmienionego progu dochodu, w tym składania przez studentów wniosków, pozostają w kompetencji uczelni.

Powyższa zmiana dotyczy także przyznawania stypendiów socjalnych doktorantom, którzy rozpoczęli studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2019/2020.

Z dniem 1 października 2023 r. wejdzie w życie art. 1 pkt 14 i 15 ustawy z dnia 13 stycznia 2023 r. *o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 212), który z początkiem roku akademickiego 2023/2024 wprowadza zmiany w art. 87 ust. 2 oraz art. 88 ust. 4 i 5 *PSWiN*, w szczególności:

- wprowadza jednolitą w całym kraju wysokość miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie studenta i doktoranta uprawniającą do ubiegania się o stypendium socjalne wynoszącą 1,6 sumy kwot określonych w art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy *o świadczeniach rodzinnych*. Oznacza to, że **od 1 października 2023 r. próg dochodu do stypendium socjalnego będzie wynosił dla wszystkich studentów 1294,4 zł (netto) na osobę w rodzinie** (art. 87 ust. 2).
- upraszcza zasady dokumentowania sytuacji materialnej studentów i doktorantów na podstawie zaświadczeń z ośrodka pomocy społecznej (centrum usług społecznych). Zgodnie z nowym brzmieniem art. 88 ust. 4 i 5 *PSWiN* rektor, komisja stypendialna albo odwoławcza komisja stypendialna odmawia przyznania stypendium socjalnego studentowi (doktorantowi), którego miesięczny dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty określonej w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy *o pomocy społecznej*, jeżeli do wniosku o przyznanie

stypendium socjalnego nie dołączy wydanego przez ośrodek pomocy społecznej albo przez centrum usług społecznych **zaświadczenia o korzystaniu w roku złożenia tego wniosku ze świadczeń z pomocy społecznej przez niego lub przez członków jego rodziny**. Tym samym obowiązek dołączenia zaświadczenia został ograniczony tylko do osób, które aktualnie korzystają ze wsparcia z pomocy społecznej. W przypadku gdy student (doktorant), którego miesięczny dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty określonej w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej, lub członkowie jego rodziny nie korzystają ze świadczeń z pomocy społecznej uczelnia może przyznać temu studentowi stypendium socjalne, **jeżeli udokumentuje źródła utrzymania rodziny**.

W związku z powyższym niezbędna jest analiza regulaminu przyznawania świadczeń pod kątem konieczności dostosowania jego zapisów do nowych uregulowań ustawowych, które wejdą w życie 1 października 2023 r.